

Hrvatski liječnički zbor Podružnica Osijek (1991-2009)

Marija Pajtler

Odjel za kliničku citologiju, Klinička bolnica Osijek

Stručni članak

UDK 614.008

Prispjelo: 10. studenoga 2009.

U radu je predstavljen Hrvatski liječnički zbor – Podružnica Osijek u razdoblju od 1991. do 2009. godine s obzirom na sastav Upravnoga odbora i redovite aktivnosti vezane za unaprjeđenja zaštite zdravlja naroda, stručni i znanstveni rad, njegovanje liječničke etike i zaštite staleških interesa te angažman u Domovinskom ratu.

Ključne riječi: Hrvatski liječnički zbor - Podružnica Osijek

Hrvatski liječnički zbor – Podružnica Osijek, udruga doktora medicine i doktora stomatologije s područja istočne Hrvatske, sljednik je „Društva slavonskih liječnika u Osijeku“, koje je osnovano 15. prosinca 1874. godine u vijećnici Gradskog poglavarstva u osječkoj Tvrđi. Uz svoje temeljne zadatke unaprjeđenja zaštite zdravlja naroda, stručnoga i znanstvenoga rada, njegovanja liječničke etike i zaštite staleških interesa, aktivno se uključila i u druge aktivnosti sukladno izazovima vremena.

Dana 12. svibnja 1992. godine održana je izvanredna izborna skupština na kojoj je izabran Upravni odbor u sastavu: prof. dr. sc. Antun Tucak kao predsjednik, dr. Mladen Pajtler kao dopredsjednik, dr. Ivan Lovrić kao tajnik, te kao članovi prof. dr. sc. Ivica Čandrlić, prim. mr. sc. Krešimir Glavina, dr. Stjepan Rac, dr. Ivan Canecki, dr. Žarko Zelić i dr. Branko Janković. U Nadzorni su odbor izabrani prof. dr. sc. Nikola Mandić, prim. Veselin Špralja i prim. Mile Perić, a u Sud časti prim. Tomislav Lukačević, prim. Vojko Sinčić i prim. Ivan Lakić.

Odmah po ustrojstvu, članovi podružnice uključili su se u sve aktivnosti vezane za organiziranje i provođenje zdravstvene zaštite tijekom agresije na Republiku Hrvatsku. U vrlo tijesnoj suradnji s već osnovanim Kriznim stožerom bolnice, članovi podružnice uz ostale medicinske djelatnike i suradnike svojim su nadljudskim naporima i stručnim radom odigrali vrlo značajnu ulogu u pružanju otpora agresoru i time su postali uzorom dobro organizirane ratne zdravstvene službe. Krizni stožer bolnice, čiji su članovi bili prof. dr. sc. Krešimir Glavina, dr. Mladen Pajtler, vms. Terezija Farkaš, prof. dr. sc. Antun Tucak, dr. Krešimir Janošić, dr. Josip Hanzer, mr. Blaženka Virovkić-Žunec i Željko Balkić, osnovan je 27. lipnja 1991. godine, na dan kada su tenkovi JNA bjesomučno gazili sve pred sobom na osječkim ulicama, kada je slika pregaženoga crvenog fiata, tzv. fiće na križanju Trpimirove, tadašnje Klajnovce, i Vukovarske ulice obišla svijet, a iz tadašnje „bijele kasarne“, smještene preko puta bolnice, otvorena je paljba na građane koji su se vraćali s mirnoga prosvjeda na Trgu Ante Starčevića, a i na samu bolnicu. Bio

je to prvi takav stožer osnovan u jednoj zdravstvenoj ustanovi.

U Domovinskom ratu, tijekom velikosrpske agresije na Hrvatsku 1991. i 1992. godine, bolnica je pretrpjela velike ljudske žrtve i razaranja. Pogođena je sa 335 različitih projektila, prosječno je dnevno primala 40-60 lakših ili težih ranjenika, a samo je 20. studenoga 1991. godine, nakon okupacije Vukovara, u bolnici napravljeno 118 velikih operativnih zahvata. U teškim uvjetima bolničko je osoblje dalo veliki doprinos u liječenju i brizi za ranjene i bolesne. Unatoč vrlo složenoj ratnoj situaciji i neprimjerenim uvjetima života, zahvaljujući dobroj organiziranosti, Opća je bolnica u svakom trenutku obavljala djelatnost zaštite zdravlja, a uspješno se odvijao i publicistički i obrazovno-istraživački rad. Rukovodstvo je podružnice 2. studenoga 1992. godine organiziralo prvo predavanje s ratnom tematikom, a predavač je bio prof. dr. sc. Andrija Hebrang, ministar zdravstva Republike Hrvatske. On je tom prigodom naglasio da hrvatski liječnici mogu biti ponosni na rezultate ratnoga saniteta, budući da je vrijeme evakuacije ranjenika u Domovinskom ratu bilo među najkraćima u suvremenim ratovima, a ukupna smrtnost ranjenika iznosila je 1,3 posto, što je apsolutno najbolji rezultat u dosadašnjim ratnim sanitetima. Tijekom iste godine organizirana su još dva predavanja s ratnom tematikom.

Medicinski vjesnik, glasilo znanstvene jedinice za kliničko-medicinska istraživanja Kliničke bolnice Osijek, čiji je suizdavač i Hrvatski liječnički zbor – Podružnica Osijek, počev od 1991. godine u seriji tematskih brojeva „Stop the war in Croatia“ objavio je brojne stručne radove vezane uz ratna stradanja bolnice, civila i branitelja, te iskustva u liječenju ratnih ozljeda, dijagnostici i liječenju fizičkih i psihičkih posljedica ratnih djelovanja.

U mandatu od 1992. do 1996. godine Podružnica je organizirala 33 stručna predavanja. Organizirala je i predavanja predsjednika HLZ-a prof. dr. sc. Ante Dražančića i predsjednika HLK-a prim. dr. Egidija Čepulića te koncert Zbora splitskih liječnika u osječkoj katedrali (u lipnju 1994.). Pod pokroviteljstvom Podružnice i Lions kluba Osijek u veljači

1995. godine osnovana je Hrvatska udruga „Leukemija i limfomi“ Podružnica Osijek. Podružnica je bila suorganizator i pokrovitelj više znanstvenih i stručnih skupova održanih u Osijeku (Urološki dani, Prvi stručni skup anesteziologa i reanimatologa Slavonije i Baranje, Sastanak pedijataru Slavonije i Baranje, osnivanje kardiološke sekcije – Podružnice Osijek).

Kruna rada Upravnoga odbora jest organizacija IV. sabora HLZ-a, WACP-a u Osijeku od 1. do 3. lipnja 1995. godine, na kojem je sudjelovalo oko 400 sudionika, a koji je prema općoj ocjeni proglašen najuspješnijim dosada. Na svim dosada održanim sastancima HLZ-a i WACP-a članovi Podružnice bili su aktivno uključeni.

U svibnju 1996. godine donesen je Statut Podružnice, a 27. prosinca 1996. godine Ured za opću upravu Osječko-baranjske županije donio je rješenje o promjeni naziva udruge u Hrvatski liječnički zbor Podružnica Osijek.

U Upravni odbor na izbornoj skupštini HLZ-a Podružnice Osijek, održanoj 24. siječnja 1997. godine, izabrani su prof. dr. sc. Antun Tucak za predsjednika, dr. Mladen Pajtler za dopredsjednika, doc. dr. sc. Ivan Karner za tajnika i kao članovi prim. mr. sc. Krešimir Glavina, dr. Ante Vuković, dr. Rudika Gmajnić, dr. Mladen Vrbanić, dr. Žarko Zelić, dr. Stjepan Rac, dr. Darko Vrtarić, dr. Marko Katančić, dr. Ivan Canecki, dr. Palma Vojnović, dr. Zlatko Pinjuh, dr. Antun Željko Živković, dr. Ivan Valek i dr. Zdenka Mandić. U Nadzorni su odbor izabrani prof. dr. sc. Nikola Mandić, dr. Aleksandar Nagy, prim. Veselin Špralja, dr. Slavica Dješka i dr. Mirjana Terzić, a u Sud časti prim. Tomislav Lukačević, prim. Vojko Sinčić i prim. Ivan Lakić.

U razdoblju od 1997. do 2000. godine Podružnica je organizirala 62 stručna predavanja, a bila je suorganizator i pokrovitelj više znanstvenih i stručnih skupova održanih u Osijeku (Osječki urološki dani, Simpozij „30 godina nuklearne medicine u Osijeku“, Simpozij o virusnom hepatitisu s posebnim osvrtom na C virusni hepatitis i mogućnosti njegova liječenja alfa 2 interferonom, Transfuzijski dani). Glavna se aktivnost odnosi na organizaciju proslave 125. obljetnice „Društva slavonskih liečnika u Osieku“. Svečana je proslava održana 1. travnja 2000. godine.

U prvom dijelu proslave svečano su otvorene nove prostorije HLZ-a Podružnice Osijek u baroknoj Tvrdi, u Kuhačevoj ulici broj 29, koje je dodijelilo Poglavarstvo grada Osijeka imajući na umu prinos liječnika u domovinskom ratu i dugu tradiciju djelovanja liječnika u pružanju zdravstvene zaštite ovdašnjim žiteljima. Prostor od oko 70 m² nalazi se u istoj zgradi gdje je smješten i Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Upravni odbor HLZ-a dao je sredstva za uređenje i opremu prostora, dok je sam prostor uredila građevinska tvrtka Gradnja d.d. pod nadzorom inženjera Ante Bilonića. Tom je prigodom predsjednik prof. dr. sc. Antun Tucak dodijelio svečanu prigodnu povelju, pretisak „Glasnika društva slavonskih liečnika u Osieka“ i Medicinski vjesnik članovima Upravnoga odbora HLZ-a Podružnice

Osijek te dopredsjedniku HLZ-a prof. dr. sc. Ivanu Bakranu i tajniku dr. Hrvoju Šobatu.

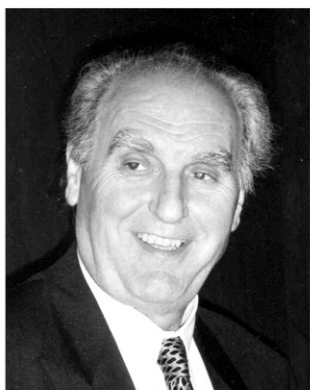
Drugi dio proslave održan je u zgradi Medicinskoga fakulteta u Osijeku u nazočnosti brojnih uglednih gostiju. Nakon intonacije hrvatske himne i pozdravnih riječi predsjednika prof. dr. sc. Antuna Tucaka, prvi put su se predstavili liječnici pjevači Podružnice u Osijeku pod umjetničkim vodstvom mr. sc. Vladimira Peljhana. Prof. dr. sc. Biserka Beliza govorila je o 125. obljetnici konstituirajuće skupštine „Društva slavonskih liečnika u Osieku“, održane 15. prosinca 1874., zatim je predstavljen pretisak Glasnika društva slavonskih liečnika u Osieku i zastava HLZ-a Podružnice Osijek što ju je u ime ZLH-a uručio predsjednik prof. dr. sc. Dubravko Orlić, a koju su dizajnirali akademski slikari Pavle Hegeduš i Branko Vujanović. Proslava je završena prigodnim domjenkom u restoranu Kliničke bolnice Osijek.

Na izbornoj skupštini održanoj 20. veljače 2001. izabran je Upravni odbor u sljedećem sastavu: prof. dr. sc. Antun Tucak kao predsjednik, dr. Mladen Pajtler kao dopredsjednik, doc. dr. sc. Ivan Karner kao tajnik i članovi dr. Vesna Kroato-Vujčić, dr. Vladimir Peljhan, dr. Dinko Burić, dr. Zlatko Pinjuh, dr. Ivica Miškulin, dr. Marko Katančić, dr. Zdenka Mandić, prof. dr. sc. Đuro Vranković, dr. Ivan Canecki, dr. Željko Vranješ, mr. sc. Zlatko Houra, doc. dr. sc. Dubravko Božić, dr. Žarko Zelić, dr. Marija Volarić, doc. dr. sc. Josip Palić, dr. Rudika Gmajnić, dr. Branka Splavski i dr. Josip Milas. U Nadzorni su odbor izabrani prim. Josip Hanzer, mr. sc. Josip Ivić, dr. Stjepan Rac i dr. Ivan Valek, a u Sud časti prof. dr. sc. Pavo Filaković, doc. dr. sc. Davor Jančuljak i prof. dr. sc. Nikola Mandić.

U razdoblju od 2001. do 2004. godine Podružnica je organizirala 45 stručnih predavanja, a u suradnji s Medicinskim fakultetom u Osijeku, Kliničkom bolnicom Osijek, Akademijom medicinskih znanosti Republike Hrvatske i Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U tom je razdoblju bila suorganizator kongresa, simpozija i poslijediplomskih tečajeva trajnoga usavršavanja liječnika [Simpozij o perioperacijskoj boli (2001.), Liječenje akutne i kronične boli – 2. poslijediplomski tečaj za trajno usavršavanje liječnika I. kategorije (2001.), Simpozij „Dijabetičko stopalo“ (2001.), 5. osječki urološki dani (2001.), Hrvatski internistički dani (2001.), Kronična opstruktivna bolest (KOPB): zdravstveni problem 21. stoljeća – tečaj trajne edukacije liječnika (2001.), Suvremeni pristup urolitijazi (2002.), Liječenje akutne i kronične boli – 3. poslijediplomski tečaj za trajno usavršavanje liječnika I. kategorije (2002.), Dijagnostičke i terapijske dileme kod karcinoma prostate (2002.), Radionica „Prevencija kardiovaskularnih bolesti“ (2002.), Prvi poslijediplomski tečaj II. kategorije „Parkinsonova bolest i bolesti pokreta“ (2002.), 6. osječki urološki dani (2002.)].

Posebno treba naglasiti Suorganizaciju „8. sabora Svjetskog zbora hrvatskih liječnika“ u sklopu „Prvoga kongresa hrvatskih znanstvenika iz domovine i inozemstva“, koji je održan u Zagrebu i Vukovaru od 15. do 19. studenoga 2004. Predsjednik Podružnice prof. dr. sc. Antun Tucak bio je

SLIKA 1.
Upravni odbor
FIGURE 1
Management
Board

1.

2.

3.

4.

5.

6.

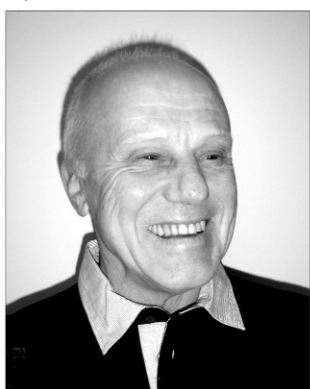
7.

8.

9.

10.

11.

12.

1. Prof. dr. sc. Antun Tucak
2. Prof. dr. sc. Marija Pajtler
3. Doc. dr. sc. Rudika Gmajnić
4. Dr. Hrvoje Mihalj
5. Doc. dr. sc. Ivica Mihaljević
6. Prof. dr. sc. Krešimir Glavina

7. Doc. dr. sc. Željko Vranješ
8. Dr. Perica Kovačević
9. Dr. Tatjana Lulić-Slipac
10. Dr. Miroslav Kramarić
11. Prof. dr. sc. Pavo Filaković
12. Prof. dr. sc. Aleksandar Včev

TABLICA 1.
 Odličja koja su primili članovi Hrvatskoga liječničkoga
 zbora Podružnice Osijek u razdoblju od 2000. do 2008.
 godine

TABLE 1
 Acknowledgments, which were given to members of
 Croatian Medical Association Branch office Osijek in the
 period from 2000 to 2008

Začasni član / Honorary member	1. prof. dr. sc. Antun Tucak, dr. med. 2. prof. dr. sc. Krešimir Glavina, dr. med.
Ladislav Rakovac	1. prof. dr. sc. Zdravko Ebling, dr. med. 2. prof. dr. sc. Pavo Filaković, dr. med.
Povelja / Charter	1. prof. dr. sc. Pavo Filaković, dr. med. 2. prof. dr. sc. Marija Pajtler, dr. med. 3. doc. dr. sc. Rudika Gmajnić, dr. med. 4. prof. dr. sc. Dragutin Kadojić, dr. med. 5. prof. dr. sc. Silva Butković-Soldo, dr. med. 6. prof. dr. sc. Aleksandar Včev, dr. med.
Diploma / Degree	1. doc. dr. sc. Rudika Gmajnić, dr. med. 2. prof. dr. sc. Josip Galić, dr. med. 3. doc. dr. sc. Ivan Mihaljević, dr. med. 4. dr. sc. Željko Vranješ, dr. med. 5. prim. mr. sc. Jadranka Blašković Kokeza, dr. med. 6. Aleksanadar Nagy, dr. med.
Zahvalnica / Letter of thanks	1. Vesna Samardžić Ilić, dr. med. 2. Miroslav Kramarić, dr. med. 3. Ivan Biskupić, dr. stom. 4. Mladen Gajer, dr. med. 5. Vesna Wiess Rogoz, dr. med. 6. Vesna Kroato Vujčić, dr. med. 7. Žarko Zelić, dr. stom. 8. Vera Živanović, dr. med. 9. mr. sc. Josip Barač, dr. med. 10. dr. sc. Darko Biljan, dr. med. 11. doc. dr. sc. Darko Čuržik, dr. med. 12. doc. dr. sc. Damir Gugić, dr. med. 13. prim. dr. sc. Ivan Hećimović, dr. med. 14. mr. sc. Dubravka Ivić, dr. med. 15. Branko Janković, dr. med. 16. doc. dr. sc. Ljiljana Perić, dr. med. 17. doc. dr. sc. Marina Samardžija, dr. med. 18. Branica Kandić Splavski, dr. med. 19. mr. sc. Lidija Pelić Šturman, dr. med.

dopredsjednik Organizacijskog odbora toga značajnog skupa liječnika iz domovine i inozemstva. Predstavnici Upravnoga odbora podružnice tom su prigodom sudjelovali i na mimohodu sjećanja i položili vijence u Aleji junaka Domovinskoga rata te na spomenik na Ovčari.

Na izbornoj skupštini održanoj 16. veljače 2005. izabran je Upravni odbor u sljedećem sastavu: prof. dr. sc. Antun Tucak kao predsjednik, dr. Zlatko Pinjuh kao dopredsjednik, dr. Hrvoje Mihalj kao tajnik i članovi dr. Žarko Zelić, prof. dr. sc. Silva Butković-Soldo, doc. dr. sc. Dubravko Božić, doc. dr. sc. Marija Pajtler, dr. Nives Hanzer, prof. dr. sc. Đuro Vranković, mr. sc. dr. Rudika Gmajnić i dr. Miroslav Kramarić. U Nadzorni su odbor izabrani prof. dr. sc. Zdravko Ebling, mr. sc. Boris Kratofil i mr. sc. Zdenka Mandić, a u Sud časti prim. Marijan Jakić, mr. sc. Vladinir Peljhan i dr. Željko Petek.

U razdoblju od 2005. do 2008. godine Podružnica je organizirala 39 stručnih predavanja od kojih je velika većina bila pod sponzorstvom farmaceutskih tvrtki. U suradnji sa Medicinskim fakultetom u Osijeku, Kliničkom bolnicom Osijek, Akademijom medicinskih znanosti Republike Hrvatske i Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u tom je razdoblju Podružnica bila suorganizator kongresa, simpozija i poslijediplomskih tečajeva trajnoga usavršavanja liječnika (5. kongres Hrvatskoga društva za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata s međunarodnim sudjelovanjem, 7. osječki urološki dani, Hrvatski kongres endoskopske kirurgije s međunarodnim sudjelovanjem, Dijagnostičke i terapijske dileme kod karcinoma prostate). Ostvarena je suradnja s podružnicama u Vinkovcima, Vukovaru i Našicama, a pribavljena je i informatička oprema kojom je omogućena brza i potpuna povezanost sa Središnjicom HLZ-a u Zagrebu.

Od 2006. godine Podružnica tradicionalno organizira i održava „Liječnički bal“ u hotelu Osijek na kojemu se nagrađenim članovima uručuju odličja HLZ-a za prethodnu godinu.

Podružnica je aktivno sudjelovala u organizaciji obljetnica biskupa Josipa Jurja Strossmayera i nobelovaca Lavoslava Leopolda Ružičke i Vladimira Preloga, te u izgradnji, opremanju i otvaranju Rondela učenika gimnazije u Osijeku u Perivoju hrvatskih velikana, u siječnju 2007. godine. Radi se o trojici velikana intelekta i duha koji su svojim djelima zadužili grad Osijek, Republiku Hrvatsku, ali jednako tako i ostatak svijeta, a kojima je zajedničko to što su bili učenici osječke gimnazije te iza sebe ostavili neizbrisiv trag u znanstvenom, kulturnom, obrazovnom i vjerskom životu.

Na izbornoj skupštini održanoj 16. veljače 2009. izabran je Upravni odbor u ovom sastavu: prof. dr. sc. Antun Tucak za predsjednika, prof. dr. sc. Marija Pajtler za dopredsjednika, doc. dr. sc. Rudika Gmajnić za drugoga dopredsjednika, dr. Hrvoje Mihalj za tajnika, doc. dr. sc. Ivica Mihaljević za rizničara i članovi dr. Žarko Zelić, prof. dr. sc. Krešimir Glavina, doc. dr. sc. Željko Vranješ, dr. Perica Kovačević i dr. Tatjana Lulić-Slipac, dr. Miroslav Kramarić, prof. dr. sc. Pavo

Filaković i prof. dr. sc. Aleksandar Včev (slika 1.). U Nadzorni su odbor izabrani prof. dr. sc. Zdravko Ebling, prof. dr. sc. Dragutin Kadojić i doc. dr. sc. Ljiljana Perić, a u Sud časti prim. Marijan Jakić, prof. dr. sc. Dubravko Božić i prof. dr. sc. Đuro Vranković.

Vjeruje se da će i taj Upravni odbor, uz organizaciju stručnih predavanja, kongresa, simpozija i poslijediplomskih tečajeva trajnoga usavršavanja liječnika, znati odgovoriti i svim nadolazećim izazovima vremena, istovremeno odajući dužno poštovanje radu svojih prethodnika. A upravo je to i obilježavanje 135. obljetnice „Društva slavonskih liečnika u Osieku“ (1874.-2009.).

Za predani rad u HLZ-u odličja su primili brojni članovi Podružnice, ali nažalost, dostupni su bili tek podatci za razdoblje od 2000. do 2008. godine (tablica 1.).

Za izradu rada koristilo se Izvješćima o radu Hrvatskoga liječničkog zbora – Podružnice Osijek od 1992. do 2008., te podatcima Povjerenstva za dodjelu odličja HLZ-a.

SLIKA 2a.
Zastavica HZL-a Podružnica Osijek
IMAGE 2a
Small flag of the CMA - Osijek Branch

SLIKA 2.
“Zrno do zrna pogača, dogovor do dogovora palača” - radni dogovor odbora HZL-a Podružnice Osijek, u duhu tradicije “Društva slavonskih liečnika u Osieku”
IMAGE 2
"Many a little makes a mickle" - Committee meeting of the CMA - Osijek Branch, in the spirit of tradition of Društvo slavonskih liečnika u Osieku (Croatian Medical Association in Osijek)

SLIKA 3.
“Zrno do zrna, član do člana” - zajednička fotografija na tragu kontinuiteta tradicije
IMAGE 3
"Many a little..." - a group photo following the tradition continuity

SLIKA 4.
Trenutki opuštanja do sljedećeg zrna...
IMAGE 4
Moments of relaxing...

SLIKA 5.
Prostorije HZL-a
Podružnice Osijek,
nalaze se u baroknoj
Tvrđi, u Kuhačevoj
ulici 29
IMAGE 5
The CMA - Osijek
Branch premises are
situated in the
Baroque Tvrđa, 29
Kuhačeva Street

SLIKA 6.
Dva donja lijeva prozora
i karakterističan portal
čine sastavni dio pročelja
pročelja prostorija HZL-a
Podružnice Osijek
IMAGE 6
Two lower left windows
and a distinctive portal
make up the integral part
of the front of the CMA
- Osijek Branch premises

SLIKA 8.
Karakteristične svjetiljke
nad portalom
IMAGE 8
Distinctive street lights
over the portal

SLIKA 7.
Karakteristična natpisna
ploča HZL-a Podružnice
Osijek, sustanari i susjedi
IMAGE 7
Characteristic signboard of
the CMA - Osijek Branch,
cotenants and neighbours

**CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
BRANCH OFFICE OSIJEK (1991-2009)**

Marija Pajtler
Department of Clinical Cytology, University Hospital Osijek

ABSTRACT

The paper presents Croatian Medical Association - Branch office Osijek in the period from 1991 until 2009 presenting members of the Management Board and regular activities regarding improvement of health protection of the population, professional and scientific work, doctor's ethics and protection of class-interests, as well as participation in the War for Croatian Independence.

Key words: Croatian Medical Association - Branch office Osijek